Түбән Кама шәһәре, 33 нче мәктәп

Дуслык бәйрәме

«Әссәламегаләйкем» җыры

Мусина Резедә, Галиуллина Эльвина

(татар, мишәр татары, керәшен татары җырлап керәләр)

Гыйззәтуллина Ләйсән Хуҗиев Рөстәм

Хәлиуллин Альберт

Хөснетдинова Гөлназ Миннеханов Булат

1 нче алып баручы. Республикам минем Татарстан!
Халкым бәхетенә син туган.
Сине яклап ирләр утка кергән
Исемеңне тарих ташка уйган

2 нче алып баручы. Идел ярларына нурлар сибеп,
Матур булып ата бездә таң.
Таң шикелле якты туган җирем.,
Бәхет биргән җирем Татарстан!

Кашапов Айдар, Хөснетдинова Гөлназ, Миннеханов Булат, Йосыпова Алинә,

Хафизова Зөһрә, Хәлиуллин Альберт, Гыйззәтуллина Ләйсән, Хуҗиев Рөстәм

Татар. Дуслар, бәйрәмгә килгәнсез,
Матур итеп киенгәнсез.
Туган илне сөюебезне
Сөйләп бирик әле сезгә.

(курайчылар, татар халык биюе)

Биючеләр: Йосыпова Алинә, Хафизова Зөһрә

1 бала. Дуслык белән татулык
2 бала. Кояшлы көн белән аяз төн
3 бала. Матурлык белән сафлык
4 бала. Тырышлык белән хезмәт
5 бала. Бәхет белән шатлык
Бергә. Янәшә торырга тиеш!

1 нче а.б. Без-татарлар,
Болгар татарлары,
Себер татарлары,
Нугай татарлары,
Мишәр татарлары
(мишәр татарлары биюе)

Типтәр татарлары
Нократ татарлары,
Керәшен татарлары
(керәшен татарлары биюе)

Хәлиуллин Альберт

Хөснетдинова Гөлназ, Миннеханов Булат

Тагын бик күп, бик күп татарлар.

6 бала. Төрле-төрле исем йөртсәк тә без
Төрле-төрле җирдә яшәсәк тә
Тик бер генә туган илебез
Тик бер генә туган җиребез.

1 нче а.б. Ләйсән, кара әле, кемнәрдер кунакка килә бугай.

2 нче а.б. Рөстәм, кем генә килсә дә, йөзебез ачык, күңелебез киң.

1 нче а.б. Җырларыбыз юмарт, ә халкыбыз
Кунакчыл һәм җанлы ул.
Сүзгә бераз саран булса,
Сыйга мул һәм эштә данлы ул.

2 нче а.б. Безнең халык кунакчыл.
Якты чырай, такта чәй дип,
Каршы ала кунакны.
Ата-баба гадәтләрен
Без дә дәвам итәбез.
Безгә кунакка килегез,
Бәйрәм күреп китәрсез.

Башкорт көе астында ике башкорт керә. Ипи-тоз б-н каршы алалар. Башкортлар бал күтәреп керә.

Татар. Күршем миңа алып килгән
Кучтәнәчкә башкорт балы.
Янәшәгә мин дә куям
Бал кортлары җыйган татар балын.
Башкорт. Гәрәбәдәй якты икән,
Икесе дә татлы икән,
Синең бал да татлы икән,
Минем бал да яхшы икән.
Татар. Кыр-болыннар янәшәләр,
Гөл-чәчәкләр янәшәләр.
Бал кортлары әрле-бирле
Гел кунака йөрешәләр.
Башкорт. Син дип, мин дип бүлешергә
Гөл илендә чикләр юк.
Ихлас күңелле дусларга
Ишек ачык, бикләр юк.

Башкорт биюе

Кәлимуллина Диләрә, Мөбәрәкова Гөлчәчәк

Татар. -Сезнең бал шәп,
-Сезнеке,-дип,
Макташыйк без бергә килеп,
Туганнарча йөрик шулай,
Сезгә барып, безгә килеп.
Башкорт. Бозылмый да, картаймый да
Безнең татар-башкорт балы.
Гәрәбәдәй якты булсын
Мәңге булсын дуслык балы.

1 нче а.б. -Тукта, тукта, анда тагын кемдер килә.

(русча биеп руслар керә)

Кәримова Ләйсән, Терентьев Максим

2 нче а.б. -Хәзерге заманда халыкларга үзара аралашып яшәү хас. Шуңа күрә икетеллелек, күптеллелек тә үсте, алга китте.

1 нче а.б. -Хәзерге көндә безнең тормышта татар-рус икетеллелеге киң таралды. Җөмһүриятебез телләр турында закон кабул итте. Ә татар теле һәм рус теле-дәүләт теле дип игълан итте.

Рус. Заман миңа югарыга мен, дип
Ике канат биреп үстерде.
Канатымның берсе-татар теле
Икенчесе-аның рус теле.
Татар. Татарча да яхшы бел,
Урысчада яхшы бел.
Икесе дә безнең өчен
Иң кирәкле татлы тел.
Рус. Тел кешене дус итә,
Бер-берсенә беркетә.
Бел, дустым, син рус телең
Һәм онытма үз телең.
Татар. -Тукай да бит болай дип язган:
Рус җирендә без әсәрле, эзле без,
Тарихында бер дә тапсыз көзге без.
Рус белән тормыш кичердек сайрашып,
Тел, лөгать, гадәт вә әхлак алмашып.
Бергә тормыш, бергәлек чиктән ашып,
Без шаярыштык, вакытлар алмашып.
Һич бетәрме тарихи бу бергәлек?
Без туган бер җепкә бергә теркәлеп.

1 нче а.б. -Татар һәм рус халкы бер-берсе белән тыгыз аралашып яши. Шуңа күрә без бер-беребезнең әкиятләрен дә яратып укыйбыз. Рус халкының «репка» сын үз телебезгә тәрҗемә иттек.

(«Шалкан» әкияте)

Әкиятче: Шалкан чәчкән безнең бабай,
Майның нәкъ унбишендә.
Уңыш алырга уйлаган
Көзге көннең берсендә.

Бабай: (шалкан тирәли әйләнә, аркан алып чыга)
Нихәл итим, көчем җитми.
Әллә картлык килгәнме?
Әллә инде шалканым соң
Өлгереп җитмәгәнме?

(Шалканны тарта, тарта, чыкмый.Аптырагач, җирен чокып карый)

Бабай: Аптыраган инде, нишләргә белгән дә юк.
Чыкмады шул шалканым,
Актарсам да балчыкны.
Чыгарырбыз, бәлки, икәү-
Чакырыймчы карчыкны. Әй, Гөлфирә, кая син анда, чык әле монда.

Әби (керә): Нәрсә бар?

Бабай: Тот шушыннан арканны,
Икәү тартыйк шалканны.

Әби: Каты тартсам арканны,
Авырттырыр аркамны.

Бабай: Карчык, хэйлә корма әле,
Тот җәтерәк арканны.

Әби: Җыелышка барасым бар,
Кайткач, сыер савасым бар,
Аннан мичкә ягасым бар,
Ит бәлеше саласым бар.
(Уйланып)
Тартсам тартырмын, ярар,
Синеңчә булсын, давай!

Әкиятче: Әй тарталар, тарталар,
Шабыр тиргә баталар.

Бабай: Юк шул, карчык, көч җитми,
Бигрәк хәлсез булдыкмы?
Әллә шалкан бик ныкмы?
Чакырыйк соң оныкны.

Әби: Әй, кызым, кил әле, кил.

Онык: (җырлый-җырлый чыга)
Әй тала, тала, тала,
Тала ике беләгем.
Икелелеләр күп җыелды,
Шуңа яна йөрәгем.
Тапкырлауны белмәгәнгә,
Икеле куйды апа.
Сумкам авыр шуңа күрә,
Көчкә өстерәп кайтам.

Бабай: Тагын икелеме инде?

Әби: Тот шушыннан арканны,
Өчәү тартыйк шалканны.

Әкиятче: Әй тарталар, тарталар,
Шабыр тиргә баталар.
Бик нык булса да аркан,

Һаман чыкмый шул шалкан. ***(Арып егылалар).***

Онык: Бәлки, Акбай булышыр,
Сөяк бирсәк тырышыр.
Акбай, Акбай, кил әле,
Безнең хәлне күр әле.

Акбай: Ничә ел өй саклыймын,
Отпускы да бирмисез.
Инде яшем дә шактый,
Пенсия түләмисез.
Китәрмен бер көн качып,
Калырсыз авыз ачып.
Тартырмын, бер сарык суйсаң,
Алга майлы калҗа куйсаң.

Бабай: Ярар инде, суярбыз,
Алдыңа да куярбыз.
Булма ул кадәр үҗәт,
Тизрәк көчеңне күрсәт
Тот шушыннан арканны,
Дүртәү тартыйк шалканны.

Әкиятче: Әй тарталар, тарталар,
Шабыр тиргә баталар.
Бик нык булса да аркан,
Һаман чыкмый шул шалкан.

Акбай: Әллә килсен микән песи,
Барыбер тотмый өйдә күсе,
Тамагы тук, өсте бөтен,
Йоклый ул көнен-төнен.
Әй, йокы капчыгы, тизрәк чык монда.

Песи: (Зур итеп, авыз ачып иснәп, киерелә-киерелә чыга)
Нигә шулкадәр шаулыйсыз,
Йокларга ирек бирмисез?
Мин тавышка йоклый алмыйм,
Әллә инде белмисез?

Бабай: Тот шушыннан арканны,
Бишәү тартыйк шалканны.

Әкиятче: Әй тарталар, тарталар,
Шабыр тиргә баталар.
(***Арып туктыйлар)***

Песи: Сарай идәне астында
Яши таныш тычканым.
Әллә әйтеп карыйм микән
Шушы тычкан дуска мин.
Әй чиелдык, кил әле,
Безгә ярдәм ит әле.

Тычкан: Хәлегез бик мөшкелме?
Миңа ялыныч төштеме?
Минем өчен шалкан тарту-
Ярты минутлык уен.
Тычкан халкы арасында
Мин беренче чемпион.

Әкиятче: Әй тарталар, тарталар,
Шабыр тиргә баталар.
Өзелде шунда аркан,
Ниһаять чыкты шалкан.

Гыйззәтуллина Ләйсән, Рәхимов Тимур, Хуҗҗиев Рөстәм, Сафиуллин Линар, Нуриева Айгөл, Сәрвәрова Дания, Закиров Алмаз, Сәлимов Артур

(Шалкан тирәли әйләнәләр, барысы бергә җырлыйлар)

Тарттык-тарттык арканны,
Чыгардык бит шалканны.

7 бала. Бәйрәмнәр килә илгә,
Бәйрәмнәр килә өйгә.
Бәйрәмнәр килә сезгә,
Бәйрәмнәр килә безгә.
8 бала. Китерә ул кунаклар,
Пешертә ул коймаклар.
Яңа күлмәк тектерә,
Үзен озак көттерә.
9 бала. Бәйрәмне кем китерә?
Чәчәкләрме, гөлләрме?
Бураннармы, җилләрме?
Әллә якын дуслармы?

(төрле милләт кешеләре җырлап керә)
Килдек дуслар Идел-диңгез кичеп,
Сезне сагынып, канатланып очып.
Кош канатлары түгел иңемдә,
Җыр канатлары минем күңелемдә.
Җырлыйк , дуслар, җырлыйк бергә-бергә,
Иң матур җырларны сайлап кына ,
Иң матур җырларны сайлап кына,
Яшик бу дөньяда сайрап кына.

1 нче а.б. -Сез кемнәр буласыз?

Мари. Исәнмесез дуслар-якыннар.
Кайнар сәлам ерак илләрдән.
Сезгә булган керсез мәхәббәтне
Алып килдек төрле җирләрдән.

-Мин мари…….
-Мин чуаш…….
-Мин удмурт……
-Мин таҗик……..
-Мин грузин……   **(грузин биюе)**

Мутаев Шамил

-Без төрекләр **(төрек биюе)**

Гыйззәтуллина Лилия, Григорьев Вадим

Удмурт. Төрле-төрле җирдә яшәсәк тә,
Төрле-төрле исем йөртсәк тә,
Тик бер генә туган илебез,
Тик бер генә туган җиребез.
Чуаш. Дус яшибез, ярдәмләшеп,
Беркемне рәнҗетмибез.
Ачу килгән чакта да без.
Авыр сүзләр әйтмибез
Татар. Әйдәгез, дуслар, ашыгыйк,
Үзебезгә пар табыйк.
Бергә-бергә бергәләшеп,
Шәп итеп биеп алыйк.
(гомуми бию)

10 бала. Нинди рәхәт бу дөньяда
Караңгы төн тыныч үтеп,
Алсуланып таңнар атса…
11 бала. Ничек рәхәт бу дөньяда
Зәңгәр күктә кояш көлеп,
Җирне ямьләп үлән ятса…
12 бала. Ничек рәхәт бу дөньяда
Өйдә гаиләң тату булып,
Әти-әни исән торса…
13 бала. Ничек рәхәт бу дөньяда
Әби-бабай юл күрсәтеп,
Алга өндәп план корса.
14 бала. Рәхмәт сиңа, җылы кояш,
Якты нурлар сибәсең.
Рәхмәт сиңа, кара туфрак,
Безгә байлык бирәсең.
15 бала. Рәхмәт сезгә барыгызга,
Кунак булып килгәнсез.
Рәхмәт сезгә дә , дусларым,
Безне аңлый беләсез.
16 бала. Телебезне күңел гөле итеп,
Саф көенчә саклыйк гомергә.
Рухи дөньяң булсын халкың моңы,
Илең йөрсен уйда гел бергә.
17 бала. Үстергән дә безне
(бергә) чын дуслык!

18 бала. Көч биргән дә безгә
(бергә) чын дуслык!
19 бала. Дуслык булса, яшәр гомергә
Бөтен җир шарында
(бергә) тынычлык!

Алып баручы. Хөрмәтле дуслар,
Рәхмәт сезгә барыгызга да
Безне зурлап килгән өчен.
Рәхмәт безгә сезнең алда
Биеп –җырлаган өчен.
Бергә. Саубулыгыз!